

Til lovforslag nr. L 315. Tillæggsbetænkning afgivet af Socialudvalget den 24. juni 1993

Tillæggsbetænkning

over

Forslag til lov om kommunal aktivering

Udvalget har, efter at lovforslaget ved 2. behandling blev henvist til fornyet udvalgsbehandling, behandlet dette i nogle møder og har herunder stillet spørgsmål til socialministeren, som denne har besvaret dels skriftligt, dels i samråd. Nogle af udvalgets spørgsmål og ministerens svar herpå er optrykt som bilag til tillæggsbetænkningen.

Der er af socialministeren og af et mindretal stillet ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger.

Socialministeren har over for udvalget oplyst følgende vedrørende spørgsmålet om anke af aktiveringstilbud, der blev rejst under 2. behandling:

1) Regler:

Ifølge lovforslagets § 2 har kommunalbestyrelsen ansvaret for tilbudene om aktiverende foranstaltninger, der kan gives til kontanthjælpsmodtagere. Det skal tilstræbes, at kontanthjælpsmodtagerne får flere tilbud at vælge imellem.

Efter lovforslagets § 20 træffer kommunalbestyrelsen beslutning om konsekvenserne for kontanthjælpsmodtagerens ret til udbetaling af kontanthjælp efter reglerne i lov om social bistand, hvis et tilbud om aktivering afslås af pågældende. Denne afgørelse kan indbringes for de almindelige klageinstanser, jf. lovforslagets § 21, stk. 1, (efter afstemning ved 2. behandling § 23, stk. 1).

Efter lovforslagets § 21, stk. 1, (§ 23, stk. 1) kan kommunalbestyrelsens afgørelse om, hvorvidt en kontanthjælpsmodtager er berettiget til tilbud om aktivering, ligeledes indbrin-

ges for det sociale ankenævn efter de almindelige klageregler i bistandsloven.

Kommunalbestyrelsens afgørelse om indholdet af tilbud som en realisering eller en udførelse af kommunalbestyrelsens afgørelse om, at en kontanthjælpsmodtager er berettiget til tilbud om aktivering, kan derimod ikke indbringes for det almindelige klagesystem, jf. lovforslagets § 21, stk. 2. (§ 23, stk. 1).

Dette indebærer, at en kontanthjælpsmodtager, der afslår et tilbud om aktivering, vil kunne indbringe kommunalbestyrelsens afgørelse om berettigelsen til kontanthjælp for de almindelige klageinstanser.

Sagen bedømmes efter bestemmelsen i bistandslovens § 40, hvorefter ydelsen af hjælpen forudsætter, at den pågældende ikke har et rimeligt tilbud om arbejde eller deltagelse i beskæftigelsesfremmende foranstaltninger. Klageinstansen vil herunder kunne tage stilling til rimeligheden af begge typer tilbud i forhold til den enkelte kontanthjælpsmodtager og dennes situation.

Hvorvidt et tilbud kan anses for rimeligt, afhænger af en konkret vurdering af den pågældendes kvalifikationer og forudsætninger i øvrigt, sammenholdt med tilbudets art og omfang, herunder også en vurdering af løn- og ansættelsesvilkår.

Indholdet af tilbudet efter lovforslagets § 2 skal så vidt muligt tilpasses kontanthjælpsmodtagerens behov og ønsker ud fra de muligheder, som den enkelte kommune har for at tilbyde en bredere vifte af tilbud.

Det er forudsat, at kommunen i denne forbindelse drøfter tilbudet med kontanthjælps-

modtageren. Denne drøftelse skal efter de almindelige regler i bistandslovens §§ 28 og 29 om rådgivning og vejledning foretages af personer, der i kraft af uddannelse eller anden sagkundskab har særlige forudsætninger. Hvis kommunen finder, at tilbudet, der skal gives, bør være et andet end ønsket af kontanthjælpsmodtageren, skal reglerne i forvaltningslovens kapitel 5 om partshøring og kapitel 6 om begrundelse anvendes.

Dette betyder bl.a., at kontanthjælpsmodtageren skal have mulighed for at udtale sig om tilbudets indhold og få en begrundelse for afgørelsen.

2) Kommentar:

De allerede eksisterende regler tilsigter netop, at valget af tilbud sker i tæt samarbejde med kontanthjælpsmodtageren. Socialministeriet vil ved udarbejdelse af vejledning til loven specielt henlede kommunernes opmærksomhed på nødvendigheden af et tæt samarbejde om indholdet af tilbudet. De tanker, der ligger bag forslaget om udarbejdelse af en redegørelse, når kontanthjælpsmodtageren afslår et tilbud, vil indgå i vejledningen.

Herudover vil Socialministeriet i øvrigt i løbet af efteråret gennemgå bistandslovens klage regler særligt med henblik på en vurdering af klageadgangen vedrørende de kommunale myndigheders afgørelser. Heri vil også indgå klageadgangen efter lovforslaget samt spørgsmålet om en redegørelse, før der træffes beslutning om konsekvenserne af et afslag på et tilbud om aktivering.

Et mindretal (Det Konservative Folkeparti, Venstres og Fremskridtspartiets medlemmer af udvalget) er stærkt utilfreds med, at der i den sidste fase af såvel forhandlingerne som udvalgsarbejdet med lovforslaget er kommet nye, ændrede og undertiden selvmodsigende oplysninger om den beregningsmæssige og tekniske sammenhæng i lovforslaget og specielt i forbindelse med udformningen af § 15. Derfor finder mindretallet anledning til at understrege, at den beregningsmæssige og tekniske udformning af § 15 vedrørende oplæringslydelser alene er regeringens og socialministerens ansvar.

Mindretallet noterer, at det ikke er lykkedes

at få sammenhængende oplysninger om de økonomiske beregninger.

Mindretallet tager til efterretning, at ministeren har garanteret, at den samlede økonomiske virkning er, at alle unge under 25 år på kontanthjælp honoreres med 50 kr. pr. time i de første 20 aktiveringstimer, og at aktiveringstimer ud over de første 20 honoreres i henhold til oplæringsydelsens tre trin (50, 60 og 67 kr. pr. time ekskl. satsregulering), jf. aktiveringsforliget af 8. maj 1992.

Mindretallet vil holde ministeren fast på, at ovenstående politiske aftaler rent faktisk også bliver virkningen af den valgte tekniske løsning.

Herefter indstillet et *flertal* (Socialdemokratiets, Det Radikale Venstres, Centrum-Demokraternes og Kristeligt Folkepartis medlemmer af udvalget) lovforslaget til *vedtagelse* med de af ministeren stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* (Det Konservative Folkepartis og Venstres medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse*.

Et *andet mindretal* (Socialistisk Folkepartis medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* og vil ved 3. behandling stemme for det af mindretallet under nr. 8 stillede ændringsforslag.

Mindretallet er stærkt utilfreds med de oplysninger, som socialministeren er kommet med under samråd samt i svar på udvalgs spørgsmål vedrørende gruppen af ung på ungdomsydelse.

Mindretallet finder ikke, at det er lykkedes at få fyldestgørende oplysninger om økonomiske beregninger.

Mindretallet finder det grotesk, at en socialdemokratisk socialminister forhandler sig til yderligere forringelser for kontanthjælpsmodtagere på ungdomsydelse, der arbejder 37 timer om ugen. Dette har de tidligere efter det gamle forlig fået ca. 1.000 kr. mere om måneden for.

Mindretallet indstiller lovforslaget til *forkastelse*.

Et *tredje mindretal* (Fremskridtspartiets medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse*, kan ikke stemme for det af mindre-

tallet under nr. 8 stillede ændringsforslag og vil ved 3. behandling redegøre for sin stilling til de af ministeren under nr. 1-7 stillede ændringsforslag.

Ændringsforslag

Af *socialministeren*, tiltrådt af et *flertal* (S, RV, CD og KRF):

Til § 15

- 1) I *stk. 2* ændres »52,20 kr.« til: »49,80 kr.«
- 2) I *stk. 3, nr. 1*, ændres »52,20 kr.« til: »49,80 kr.«
- 3) I *stk. 3, nr. 2*, ændres »62,65 kr.« til: »59,75 kr.«
- 4) I *stk. 3, nr. 3*, ændres »69,95 kr.« til: »66,70 kr.«
- 5) I *stk. 4* ændres »69,95 kr.« til: »66,70 kr.«

Til § 16

6) I *stk. 2* ændres »projektydelsen pr. time« til: »en projektydelse pr. time, jf. § 23, stk. 1, i lov om en aktiv arbejdsmarkedspolitik«.

Til § 20

7) I *stk. 1, 2. pkt.*, ændres »alene ungdomsydelse« til: »oplæringsydelse«.

Af et *mindretal* (SF):

Til § 22

8) Efter *stk. 2* indsættes som nyt stykke:
 »*Stk. 3.* Afslår en kontanthjælpsmodtager at deltage i et tilbud om aktivering efter kapitel 3, kan kommunalbestyrelsen ikke træffe beslutning om konsekvenserne for pågældende heraf, før der er udarbejdet en redegørelse, hvori såvel kontanthjælpsmodtageren som tilbudsgiveren udtaler sig om tilbudets indhold og begrundelsen for nægtelsen og overvejer alternative tilbud.«

Bemærkninger

Til nr. 1-5

De i § 15 fastsatte satser for oplæringsydelsen er angivet under forudsætning af, at der skal betales arbejdsmarkedsbidrag af oplæringsydelsen. Oplæringsydelsen må imidlertid ses i sammenhæng med reglerne om kontanthjælp. Det er derfor vurderet, at der ikke skal betales arbejdsmarkedsbidrag af oplæringsydelsen. Timesatserne pr. 1. april 1993, 50, 60 og 67 kr., foreslås derfor med virkning fra den 1. januar 1994 nedsat i overensstemmelse med øvrige ydelser, der ikke er omfattet af arbejdsmarkedsbidrag.

De lidt lavere satser indebærer isoleret set i forhold til det oprindelige lovforslag en merudgift på ca. 3 mio. kr. (PL 1994). Hertil kommer udgifter til feriepenge, hvor det antages, at størstedelen af denne udgift vil blive modsvaret af en kontanthjælpsbesparelse i ferieperioden.

Til nr. 6

Ændringsforslaget er redaktionelt.

Til nr. 7

Ændringsforslaget stilles i konsekvens af det ved 2. behandling vedtagne forslag om ny affattelse af lovforslagets § 15. I det oprindelig fremsatte lovforslag var det i § 15 foreslået, at der til kontanthjælpsmodtagere under 25 år i særligt tilrettelagte jobtræningsforløb skulle udbetales ungdomsydelse i form af kontanthjælp for de første 20 timer om ugen. Indeholdt tilbudet mere end 20 timer om ugen, skulle der for de overskydende timer udbetales en projektydelse pr. time. Med den nye affattelse af § 15 skal der kun udbetales én ydelse, nemlig oplæringsydelse i alle aktiveringstimer, og det foreslås derfor, at kommunerne får mulighed for at udbetale godtgørelsen på op til 1.000 kr. månedlig til unge, der aktiveres med oplæringsydelsen.

Til nr. 8

Der skal være mulighed for en kontanthjælpsmodtager til at udtale sig om sin sag, før vedkommende kan fratages kontanthjælp.

Peder Sass (S) Bjarne Laustsen (S) Jørn Pedersen (S) Jan Petersen (S)

Grete Schødts (S) Taanquist (S) nfm. (fungerende formand) Lilli Gyldenkilde (SF)

Bente Juncker (CD) Pia Christmas-Møller (KF) Per Tærstøl (KF)

Grethe Fenger Møller (KF) Else Winther Andersen (V) Eva Kjer Hansen (V)

Bertel Haarder (V) Steffen Kjærulff-Schmidt (FP) Bent Aa. Rasmussen (RV)

Arne Nielsen (KRF)

Bilag

Nogle af udvalgets spørgsmål til socialministeren og dennes svar herpå

- A. Ministeren bedes redegøre for den økonomiske sammenhæng mellem det oprindelige lovforslag, det vedtagne ændringsforslag nr. 10 til § 15 og de stillede ændringsforslag i tillægsbetænkningen.
- B. Bliver der tale om garanti for, at ingen kan få mindre udbetalt i kontanthjælp end efter nugældende lovgrundlag?
- C. Er det korrekt, at efter vedtagelsen af ændringsforslagene ved 2. behandling mister unge, der får 37 timers aktivering, 1.000 kr. om måneden i forhold til det oprindelige forslag?

Ad samrådsspørgsmål A og B: Både i det oprindelige forslag, i det ændringsforslag, der blev vedtaget ved 2. behandling, og i det nu stillede ændringsforslag forudsættes det, at de aktiverede mindst får udbetalt et beløb, der svarer til den kontanthjælp, vedkommende ellers ville have fået udbetalt.

Dette betyder, at ydelsesniveauet for alle aktiverede mindst bliver kontanthjælpen – udmålt efter de fremtidige regler – i alle tre forslag.

I det *ændringsforslag, der blev vedtaget ved 2. behandling*, indførtes en oplæringsydelse, der beregnes som 20 timer $\times$ 52,20 kr./time. Pr. måned udgør dette beløb i 1994-niveau 4.524 kr., og dette beløb bliver således ungdomsydelsens minimumsbeløb.

I det oprindelige forslag forudsattes det imidlertid, at unge kontanthjælpsmodtagere under 23 år, der ikke har forsørgerbyrder og ikke har haft hidtidige indtægter af betydning, skulle aktiveres med kontanthjælp efter satsen for unge udeboende, hvilket i 1994-niveau svarer til en bruttoydelse på 4.251 kr./md. Dette beløb er således lavere end den oplæringsydelse, der blev fastsat i det vedtagne ændringsforslag.

Det vedtagne ændringsforslag indebar derfor en merudgift for denne specielle gruppe ungdomsydelsesmodtagere.

Satsen på 52,20 kr./time er beregnet ud fra den tidligere sats på 50 kr./time (4.333 kr./md.), der er opreguleret pr. 1/7-93 til 51,60 kr./time, og efter den almindelige satsregulering – der samtidig indebærer fremrykning af reguleringstidspunktet fra 1/7-94 til 1/1-94 – skal satsen yderligere reguleres med 1,2 pct. pr. 1. januar 1994.

Dette er den sats, der blev benyttet i det ved-

tagne ændringsforslag, og med denne sats indebar ændringsforslaget altså en merudgift på (4.524-4.251 =) 273 kr./md. i forhold til det oprindelige forslag for alle de ungdomsydelsesmodtagere, der ellers ville få udbetalt kontanthjælp efter satsen for unge udeboende (ca. 4.200 helårsmodtagere). Merudgiften blev beregnet til ca. 14 mio. kr..

Af oplæringsydelsen på 4.524 kr. skal der imidlertid – efter skattereformen – betales 5 pct. i arbejdsmarkedsbidrag. Efter arbejdsmarkedsbidrag (men før almindelig indkomstskat) udgør beløbet derfor 4.298 kr./md.

I det *seneste ændringsforslag* forudsættes det, at der ikke skal betales arbejdsmarkedsbidrag af oplæringsydelsen, og satsen er derfor **nedreguleret** med 3,5 pct. ((-4,7 pct. + 1,2 pct.) der er den almindelige reguleringsprocent for ydelser, der ikke betales arbejdsmarkedsbidrag af) pr. 1. januar 1994 til 49,80 kr./time, svarende til en oplæringsydelse på 4.316 kr. pr. måned.

Denne oplæringsydelse er altså 18 kr. **højere** end oplæringsydelsen efter det vedtagne ændringsforslag efter betaling af arbejdsmarkedsbidrag men før almindelig indkomstskat, og i denne oplæringsydelse lå der allerede en opregulering på 1,2 pct. i forhold til den i dag gældende sats.

Bruttomerudgiften i det seneste ændringsforslag er beregnet til ca. 3 mio. kr. **i forhold til det oprindelige forslag**, idet oplæringsydelsen i dette ændringsforslag er 65 kr. højere end ungesatsen i det oprindelige forslag.

I forhold til det vedtagne ændringsforslag er der således en mindreudgift på 11 mio. kr. brutto, svarende nogenlunde til det beløb, der ville blive indbetalt i arbejdsmarkedsbidrag efter det vedtagne ændringsforslag.

Bilag til samrådsspørgsmål A

	Vedtagne ÆF	Seneste ÆF
Sats pr. 1. januar 1993	4.333	4.333
Regulering pr. 1. juli 1993 ..	139	139
Regulering pr. 1. januar 1994	52	-156
Sats pr. 1. januar 1994	4.524	4.316
Arbejdsmarkedsbidrag	-226	0
Sats efter arbejdsmarkeds- bidrag	4.298	4.316
Almindelig indkomstskat ..	-830	-838
Disponibel indtægt	3.468	3.478

Til sammenligning kan anføres, at med en ungdomsydelse på 4.333 kr./md. ville man med nugældende skattesatser (og 1994-personfradrag) have en disponibel indtægt på 3.368 kr./md.

Ad samrådsspørgsmål C: I det oprindelige forslag forudsættes, at den unge ved 37 timers beskæftigelse aktiveres for kontanthjælpen i de første 20 timer og i de resterende timer modtager en projektydelse, som blev forudsat

at være på 70 kr. i timen, dog maksimalt en samlet ydelse svarende til højeste dagpenge-maksimum/kontanthjælp.

Ændringsforslaget ved 2. behandling medfører, at unge ved 37 timers beskæftigelse får udbetalt 50 kr. i timen (1993-sats) for de første 20 timer, og for de resterende timer en differentieret ydelse på hhv. 50, 60 eller 67 kr. i timen afhængig af alder og antal tilbud.

Ændringsforslaget ved 2. behandling *kan* medføre, at en ung, der aktiveres i 37 timer med en ydelse på 50 kr. i timen i 20 timer og 67 kr. i timen i 17 timer, får udbetalt ca. 1.000 kr. mindre om måneden end efter det oprindelige forslag.

Om en ung vil få mindre ved det vedtagne ændringsforslag sammenholdt med det oprindelige forslag ved 37 timers beskæftigelse vil bl.a. afhænge af den kontanthjælp, den unge er berettiget til, samt af antal tilbud og alder. Alle vil dog være sikret en ydelse, der mindst svarer til den kontanthjælp, den unge er berettiget til.

Begrundelsen for en nedgang ved f.eks. 37 timers beskæftigelse i forhold til det oprindelige forslag er, at kontanthjælpen kan være højere end ydelsen ved 50 kr. i timen i de første 20 timer, samt at projektydelsen i de resterende timer er højere end oplæringsydelsen.

Til lovforslag nr. L 343. Ændringsforslag stillet den 24. juni 1993

Ændringsforslag

til 3. behandling af

Forslag til lov om støtte til voksenuddannelse

Af *Aage Frandsen* (SF) og *Hanne Thanning Jacobsen* (SF):

Til § 4

1) *Stk. 2* udgår.

Stk. 3 bliver herefter *stk. 2*.

Til § 5

2) *Stk. 2* affattes således:

»*Stk. 2.* Voksenuddannelsesstøtten kan gives til uddannelse i sammenlagt mindst 1 uge og højst 40 uger inden for 4 år på heltid eller tilsvarende længere på deltid. Den ugentlige uddannelsesetid og nedsættelsen af arbejdstiden skal være på mindst 6 timer.«

Til § 12

3) *Stk. 3* affattes således:

»*Stk. 3.* Voksenuddannelsesstøtten administreres af amterne efter retningslinier udarbejdet af undervisningsministeren.«

4) I *stk. 5* ændres i 3. *pkt.* ordene »Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte« til: »amterne«.

Til § 13

5) I *stk. 1* ændres i 1. *pkt.* ordene »Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte« til: »amterne«.

Bemærkninger

Til nr. 1

Ændringsforslaget indebærer, at der ikke fastlægges begrænsninger for, hvordan kursisterne vil sammensætte deres uddannelsesforløb i forhold til de muligheder, der er anført i § 4, *stk. 1*.

Til nr. 2

Ændringsforslaget giver mulighed for, at den enkelte kursist kan starte forfra med voksenuddannelsesstøtte, hvis den pågældende har opbrugt sine 40 uger over 4 år. Det betyder, at den mulighed, som også findes i dag for at støtte ud over 40 uger, bevares.

Til nr. 3-5

Ændringsforslagene har til formål at bevare den nuværende ordning, hvor det er amterne, der administrerer ordningen, og ikke Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte.